

POSTAVA PROTI ZAPOSLOTVI OTROK V VELJAVI

PRED DVEMA LETOMA JE BILO
V AMERIŠKIH INDUSTRIJAH
ZAPOSLENIH 200 TISOČ OTROK

Glede zaposlitve otrok v poljedelstvu ni še posebnih določb — Borba proti izrabljanju mladoletnih se vrši v Angliji in v Ameriki že nad sto let. — Pomocnik industrijalnega ravnatelja je resigniral. Henry Ford v telefonski zvezi s svojim sinom Edselom.

WASHINGTON, D. C., 1. septembra. — Dan 1. septembra bo mogoče v prihodnjih letih proglašen za "Praznik otrok". Danes stopijo namreč v veljavo določbe predsednikovega programa, ki odpravljajo zaposlitev mladoletnih.

Tekstilna industrija, v katerih je bilo svoječasno zaposlenih največje število otrok, se je prva uklonila zahtevam predsednika Roosevelta ter vključila v svoj pravilnik določbo, da ne sme biti v nobeni tekstilni tovarni zaposlen otrok, ki še ni dosegel šestnajstega leta.

Isto velja tudi za skoro vse druge industrije. Le tu pa tam so izjemni slučaji, kjer je dovoljeno zaposliti štirinajst in petnajst let stare otroke in sicer le za par ur na dan pred oziroma po šolskem pouku.

Upati je pa, da bodo tudi te redke izjeme v kratkem času odpravljene ter da bo imel vsak otrok, ki še ni dosegel šestnajstega leta, dovolj časa za igranje in za šolanje in da bodo namesto njega dobili starejši ljudje delo.

Za zaposlitev mladoletnih v poljedelstvu ni zaenkrat še nobenih določb.

Boj za odpravo otroškega dela se je vršil v Angliji in v Združenih državah že skoro sto let.

V Angliji je bila pred sto leti uveljavljena prva postava za zaščito otrok, ki je določala, da ne sme biti noben otrok, star manj nego devet let zaposlen več kot osemindeset ur na teden v tekstilni tovarni. Pri oni priliki so ugotovili, da delo otrok ni le škodljivo za otroke same, pač pa tudi za gospodarsko življenje naroda v splošnem.

Koliko otrok je s predsednikovo določbo oproščenih nezdravega dela, se ne da natančno dognati. Ljudsko število leta 1930 je pokazalo, da je bilo v raznih ameriških industrijah zaposlenih 197,681 otrok, starih od 10 do 15 let.

To število se je vsled depresije znatno znižalo, po nekaterih zvojnilihah je pa celo naraslo.

Letos se je pridružilo devet držav šestem, ki so že sprejele k zvezni ustavi amendment, ki prepoveduje zaposlitev otrok.

WASHINGTON, D. C., 1. septembra. — Administrator NRA, general Johnson, je danes sporočil, da je resigniral Dudley Cates, upravitelj industrijskega oddelka. Johnson je slavil Catesa kot zaslužnega moža, ki je bil svojo službo posvetil brezplačno plemeniti nalogi. Ker se pa Cates ni v vseh ozirih strinjal z Johnsonom, se je "pogumno in moško" poslovil.

Lastniki tovarn, v katerih izdelujejo čevlje, so predložili Johnsonu svoj pravilnik, glede katerega se bo vršilo dne 12. septembra javno zaslišanje.

Pravilnik določa 40-urni delovni teden ter za moške 37, za ženske pa 32 centov minimalne plače na uro.

MARQUETTE, Mich., 31. avgusta. — Henry Ford, ki še ni objavil, če bo podpisal pravilnik avtomobilske industrije ali ne, je prišel danes iz svoje poletne vile v neki tukajšnji hotel ter dolgo časa po telefonu govoril s svojim sinom Edselom, kateri se mudi na letovišču v državi Maine.

O čem sta razpravljala, se ni moglo dognati.

Veliki delavski nemiri v Philadelphiji

NENAVADNI
POJAV SPALNE
BOLEZNI

Sedanja spalna bolezen v St. Louisu je bila belim ljudem nepoznana. Najprej se je pojavila na Japonskem.

St. Louis, Mo., 1. septembra. — Znanstveniki, ki proučujejo epidemijo spalne bolezni v St. Louisu, so mnenja, da je spalna bolezen po drugih krajih Združenih držav popolnoma drugačnega značaja, kot bolezen v St. Louisu.

Zadnjih 24 ur sta za spalnno boleznijo umrli v bolnišnici v Kansas City, Kans., dve osebi in iz cele države Kansas naznanjajo šest novih slučajev. En bolnik je tudi umrl v Fort Smith, Kan. V St. Louisu je do sedaj umrlo za spalnno boleznijo 47 oseb.

Kot pravi dr. Paul Zentay, poznajo zdravniki dve vrsti spalne bolezni: encephalitis, ki je navadno posledica drugih bolezni, kot ošpice, oslovskega kašlja, ali kakke druge silne bolezni ter lethargic encephalitis, ki nastopa samostojno.

Obe vrsti sta se pojavili zadnja leta na različnih krajih Združenih držav. Toda nobena zdravniška knjiga ne omenja te bolezni, kakoršna je nastopila v St. Louisu da bi se pojavila med Kavkazi, to je belim plemenom.

Bolezen v St. Louisu je v vsakem oziru podobna spalni bolezni, ki se je pojavila na Japonskem leta 1917 in je od tedaj nastopila v enajstih epidemijah, od katerih je bila zadnja leta 1924. Toda umrljivost na Japonskem je bila mnogo večja.

Spalna bolezen po drugih mestih v splošnem spada v prvo vrsto.

FRANCIJA PRIPRAVLJENA
PROTI NAZIJCEM

Pariz, Francija, 30. avgusta. — Francoski časopisje je edino v mnenju, da z ozirom na nemške demonstracije v Tannenbergu in Niederswalde ostane Francija popolnoma mirna in naj ima nabite puške.

List "L'Ere Nouvelle", ki zagovarja Herriotove nazore, pravi, da ni bil samo slučaj, da je ministrski predsednik Daladier nadzoroval francoske utrdbe ob nemški meji.

Po mnenju lista "L'Intransigent" je bilo vojaško nadziranje močnejše, pa zgovoren odgovor. List pravi dalje: "Ako vsak dan označimo novo tevtonsko izzivanje, tedaj je dolžnost naših voditeljev, da si ogledajo naše obrambne naprave, da se prepričajo, da morejo vzdržati napad, ki nam preti".

"Journal de Debates" pravi, da bi se Hitler zbal samo vojaške sile in le obžaluje, da francoska vlada ni javno pokazala vojaške sile. Da bi s tem zadržala nemške demonstracije z ozirom na Saar.

Tudi "Le Temps", ki ne zagovarja Daladierjeve politike, pravi, da se mora pravica zanašati samo na silo.

Članek v "Le Temps" pravi dalje: "Ničesar niso opustili, kar bi moglo voditi do razširjenja tretjega nemškega cesarstva in splošne izpremembe Evrope. Predno moremo govoriti z Nemčijo v kakem koristnem namenu, se mora prej pomiriti".

Zaradi postavnega praznika "DELAVSKEGA DNE" ne izide v ponedeljek "Glas Naroda". Prihodnja številka izide v torek, 5. septembra.

Upravištvo.

RUSIJA HOČE
KUPOVATI V
AMERIKI

Rusija bo potrošila v Ameriki pet milijonov dolarjev. — Potrebuje pa kredit na dolge obroke.

Washington, D. C., 1. septembra. — Trg za \$5.000.000.000 vrednosti ameriškega blaga je na razpolago, ako se odprva vrata za obnovo normalnih diplomatskih in trgovskih odnosov s sovjetsko Rusijo.

Ameriški ekonomist in poznavalec Rusije, David Ostrowsky, razpravlja o tem v Forum Magazine ter trdi, da za toliko ceno ameriškega blaga potrebuje Rusija v prihodnjih treh letih in pol.

Rusija, ki je preskočila dobo pare in je prešla k električni sili, je velik blagovni trg, katerega Ostrowsky natančno opisuje. Da pa more Rusija financirati ta velikanski nakup, potrebuje kredit za 25 let. To bi odplačali samo ruski rudniki s čistim zlatom, ker Rusi cenijo blago nad zlato in ga ne kupijo.

Ne glede na to, da bi mogla Amerika z ozirom na pomanjkanje živeča v Rusiji izvažati v Rusijo velike množine žita, Rusija potrebuje mnogo drugega blaga, ki je obhodno potrebno za razvoj ruske industrije.

V pri vrsti pridejo v poštev ameriški izdelki, da more prirediti proizvajati svoje industrijske izdelke v večjem obsegu, kakor na pr. 400.000 avtomobilov za približno ceno \$300.000.000, za \$100.000.000 traktorjev, za 75 milijonov dolarjev poljskih traktorjev za neštete milijone lokomotiv, železniških voz in strojev za pridelovanje zlata.

Vse to bi potrebovala Rusija v preostalih letih druge petletnice.

Da bi Rusija v 25 letih plačala pet milijonov dolarjev za ameriške izdelke, bi mogla v tem času prodati v inozemstvo: zlata za \$1.800.000.000, petroleja pa za \$1.675.000.000, mangana za 580 milijonov dolarjev, rib in kaviarja za \$145.000.000, kož in usnja za \$335.000.000, žide za 130 milijonov dolarjev itd.

ZINOVIJEV JE POSTAL
UREDNIK

Moskva, Rusija, 31. avgusta. — Nekdanji močeni poglavar Tretje internacionale Grigorij Zinovijev je dobil ponižno službo v uredništvu nekega boljševiškega mesečnika. Zinovijev je bil zaradi svojega ruvanja proti sovjetski vladi že dvakrat izgnan iz Rusije. Ker pa se je obrakrat skesal in obžaloval svoje delovanje, je bil zopet sprejet v komunistično stranko. Ker je sedaj obljubil, da se bo strogo držal discipline, mu je sovjetska vlada dovolila, da se je smel vrniti v Moskvo.

PREGANJANJE
KOMUNISTOV
NA KITAJSKEM

V veliki bitki je padlo 300 komunistov. — Vlada se pripravlja na boj proti rdeči nevarnosti.

Šanghaj, Kitajska, 1. septembra. — Kitajska poročila iz Kantona naznanjajo, da je v bojih med kitajskimi četami in 600 komunisti padlo 300 komunistov na južni meji province Fukien.

Washington, D. C., 1. septembra. — Državni tajnik Cordell Hull je rekel, da položaj v provinci Fukien na Kitajskem, vsled česar so iz Hongkonga odplove ameriške bojne ladje, da ščitijo tamošnje Amerikance, ni več tako slab, kot se je kazal splošno. Navzile temu pa pluje kanonska ladja "Sacramento" v Fučov, kamor je bilo vsem Amerikancem v provinci Fukien svetovani iti.

Hongkong, Kitajska, 1. septembra. — Ameriški kanonski čoln "Sacramento" in angleški rušilec "Wishart" sta odplove v Fučov, da varujeta ameriške in angleške državljane proti kitajski komunistični armadi. Tudi tri japonske bojne ladje so na poti v Fučov.

Kitajska armada, ki je lansko leto hlabro branila Šanghaj pred Japonci in ki ima sedaj svoj glavni stan v Lungyenu v južnem delu Fukiena, je pripravljena, da prične prodirati proti komunistom.

ODVAJALEC JE HOTEL
UMORITI ŽRTEV

San Francisco, Cal., 31. avgusta. — Detektivji zatrjujejo, da bi odvedba Williama F. Wood, bratrance bivšega predsednika Tafta končala z umorom, ako njegov odvajalec ne bi bil ustreljen.

Ko je Howard Meek odvedel Wooda, ga je vodil skozi neko tržnico in v gneči je Wood skrivaj poveljal narzvočemu policistu Michaelu McDonaldu, da ga je Meek odvedel. McDonald je takoj hotel prijeti Meeka, ki pa je ustrlel na McDonalda. Pozneje pa je Meeka ustrelil nek drug policist.

Wood je Meeku izročil svojo odkupnino \$10.000. Nato pa ga je

NENAVADEN NARAVNI
POJAV

Budimpešta, Ogrska, 31. avgusta. — Blizu vasi Mediaš je nenadoma prišel puhleti iz zemlje gorak plin, ki razgreva zemljo v okrožju desetih milj. Vse rastline so priče bujno rasti. Koruza je zrastle devet čevljev visoko. Ako bo plin uhajal skozi celo zimo, bo na tem kraju sredi snega gorka oaza.

ČLOVEŠKI NOJ

St. Gallen, Švica, 31. avgusta. — Ko je mestna policija aretirala nekega moža, je pričel tožiti, da ga boli želodec. Po zdravniški preiskavi so ga zdravniki operirali. V njegovem želodcu so našli: zlomljene srebrne vilice, varnostno zapenko, lesen vijak, dolg poldrugi palec, pet železnih kosov, dolgih po dva palca in dva želja.

DVA DELAVCA STA BILA
USMRČENA V BOJU S POLICIJO

PHILADELPHIA, Pa., 1. septembra. — Strajkarji so vprizorili pred Cambria Hosiery Mill veliko demonstracijo. Ker se niso hoteli prostovoljno raziti, je posegla policija vmes. Posledice so bile strašne. Dva strajkarja sta bila usmrčena, osemnajst ranjenih so pa morali odvesti v bolnišnico.

Ta boj je bil signal za splošno stavko vseh nogavičarjev v mestu. Kot so izjavili uradniki American Federation of Full Fashioned Hosiery Workers, je na strajku petnajst tisoč oseb. Pike-tiranje se vrši pred vsemi tovarnami.

Boj je izbruhnil, ko so začeli dovažati stavkokeze z avtomobili v tovarno. Pred poslopjem se je zbralo na tisoče strajkarjev, ki so metali na avtomobile kamenje.

Ko se je slednjič približal tovarni velik tovorni avtomobil, so ga strajkarji obkolili in ga prevrnili. Na njem se je nahajal tudi policist, ki je začel streljati v zrak, da bi strajkarje preplašil.

Ker pa strajkarji le niso hoteli mirovati, so oddali policistovi tovariši par strelav v množico, dočim so stavkokezi iz tovarne metali na stavkarje stare železje.

Demonstranti so se razšli, ko se je približal močan policijski kordon in napravil red.

SING SING JE PRENA-
POLNJEN

Albany, N. Y., 1. septembra. — Ker je število kazencev v Sing Singu doseglo svoj višek, je državna komisija za poplavljanje kazencev priporočila, da se nastavi novi pazniki.

V to kaznilnico so poslani vsi kazenci države New York in spadajo med najhujšnje in najnevarnejše. Vseled tega je potrebno, da država nastavi še dosti novih paznikov.

IRSKA NI BREZ KAČ

Dublin, Irska, 31. avgusta. — Na cesti blizu Dublina so našli majhno kačo, ki pa je všla v gozd. Pozneje je bilo dognano, da je padla z nekega tovrnega avtomobila, ki je vozil sadje iz neke druge dežele. Ker na celem Irskem ni nobene kače, tudi ta kača bo mogla dolgo živeti.

Tako bo sv. Patrik še vedno obdržal svoj sloves, da je iz Irske pregnal vse kače.

KAJZER JE NAJBOGATEJŠI
NEMEC

Berlin, Nemčija, 1. septembra. — Bivši cesar Viljem je še vedno prvi med nemškimi milijonarji. Njegova posestva v Nemčiji cenijo na 700.000.000 mark.

Povojna inflacija in svetovna depresija je razredčila vrste nemških milijonarjev. Medtem ko je bilo pred vojno v Nemčiji 15.000 milijonarjev, jih je sedaj samo še 2300.

Drugi največji bogataš za kajzerjem je knez Thurn Taxis, čegar premoženje cenijo na 250 milijonov mark. Knezi Hohenlohe-Oehringen, Fuerstenberg in Donnesmarek imajo po več kot 100 milijonov mark premoženja.

Vrednost slavnih Kruppovih tovarn se ceni na 200.000.000 mark.

JAPONSKA SE
VZNEMIRJA

Rusija ojačuje svojo sibirsko vojsko. — Rusija ima v Sibiriji večjo armado kot je polovica japonske.

Tokio, Japonska, 1. septembra. — Tokijsko časopisje zatrjuje, da Rusija, ki je sedaj v prijateljskih odnosih s svojimi evropskimi sosedi, ojačuje svojo armado v Sibiriji.

Nek časopis pravi, da je dobil tozadevno poročilo iz vojne urada, ki dobro pazi na dogodke v Sibiriji.

Časopis pravi, da je ruska armada v Sibiriji večja, kot polovica cele japonske vojske in da ima 300 aeroplanov.

Japonska stalna armada je močnejša 240.000 mož.

Nekateri listi zadnje čase poročajo, da je prišlo med Sibirijo in Mančukuo do spora in da sta se obe strani pregrešili gleda meje.

Položaj na rusko-mančukuo konferenci v Tokio glede prodaje kitajske vzhodne železnice se ni še prav nič izboljšal, vsled tega se tudi napetost v severovzhodnem kotu Azije ni še poglobila.

PREDSEDNIKOV PES GRIZE

Washington, D. C., 1. septembra. — Ko se je mešan H. W. Johnson vstavljal pred ograjo Bele hiše, da bi božal policijskega psa Majorja, ki nosi št. 2, in ki je gledal skozi ograjo, je pograbil Johnsonovo roko, da si jo je moral pustiti obvezati v bolnišnici. Pazniki v Beli hiši pravijo, da so vsi predsednikovi psi v Hyde Parku, samo Major je moral ostati doma, ker je ugriznil že več oseb, med njimi tudi delavsko tajnico Mrs. Perkins, kanadskega ministrskega predsednika Richarda Bennetta in senatorja Hattieja Carawayja.

AVSTRIJSKI NAZIJC
NE MIRUJEJO

Inomost, Tirolska, 31. avgusta. — Dva nazijca, preoblečena kot domobranska častnika sta pripeljala v ječo nekega moškega in sta tako pri vstopu kloroformirala dva stražnika. Nato so vsi trije prisilili ženo kaznilniškega ravnatelja, da jim je dala ključce do celice tirolskega nazijskega voditelja Franz Hoferja. Ko so Hoferja oprostili, so vsi štirje zbežali. Pozneje je bilo poročano, da je nek orožnik hotel vstaviti avtomobil, ki je vozil proti italijanski meji. Ker se avtomobil ni vstavil, je orožnik za njim ustrelil. Vsi štirje so skočili iz avtomobila ter zbežali proti italijanski meji.

V Inomostu in okolici je bilo zaradi tega aretiranih 70 nazijcev.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Baker, President

L. Benedek, Treasurer

Place of business of the corporation and address of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

En celo leto volja na Ameriko in	En New York na celo leto	\$7.00
Kanado	En pol leta	\$3.50
En pol leta	En inozemstvo na celo leto	\$7.00
En štiri leta	En pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredno nedeljo in praznikih.

Popoln brez podpisa in osebnosti se ne priobčujo. Denar naj se blagovito pošlje po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi pošljejo bivalne naznaki, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3778

LAKOTA IN IZOBILJE

O Sovjetski Uniji so se začela v zadnjem času širiti naravnost pošastna poročila, ki si pa med seboj tako nasprotujejo, da ni mogoče ustvariti že vsaj približne slike o tamkajšnjih razmerah.

Tujezemski poročevalci, ki se vračajo iz Rusije, pravijo, da je tam vsega dovolj — največ pa revščine med preprostim kmetijskim ljudstvom.

Že pozimi in spomladi je bil položaj dosti slabši kot po priznavale sovjetske oblasti.

Posebno v Ukrajini, v Severnem Kavkazu in ob dolnem teku Volge je na milijone ljudi lakote pomrlo. Tega ne more nihče utajiti.

Poročila iz Moskve sicer pravijo, da letošnji pridelek prekaša pridelke zadnjih let, kar pa najbrž ni resnica. Če pa je, ne more nihče ovreči dejstva, da nima od pridelka ruski mužik ničesar.

To seveda ni noben dokaz neuspešnosti oziroma neuspešnosti sovjetskega sistema, pač pa dokazuje, v kako pilnem protislovju je svetovno gospodarstvo.

V enem delu sveta umira vsled pomanjkanja žita na milijone ljudi lakote, v drugem delu sveta pa gredo v nič milijoni bušljev pšenice, ker ni zanjo primerne trga, da bi jo farmer dobil kanošno prodal.

Merodajni gospodarstveniki skušajo na vse mogoče načine izboljšati trge ter uvesti kvotni sistem, ki naj bi omejil produkcijo posameznih dežel.

21 držav je že podpisalo pogodbo, naj se pridelek pšenice skreži za petnajst odstotkov, da se bo cena povišala in da se bo izboljšal položaj poljedelcev.

V Združenih državah je tristo petdeset milijonov bušljev preveč žita. Če bi ga ne bilo, bi cena žitu takoj narasla. Ali bi kazalo spraviti ga tja, kjer ga manjka, namreč v Sovjetsko Rusijo. To idejo zagovarja bivši zvezni senator Brookhart.

Gotovo bi bila Rusija Ameriki hvaležna in bi se ji reševala s tem, da bi naročila od nje potrebščine, ki jih sedaj kupuje v Angliji, Nemčiji in drugih deželah.

Toda zaenkrat še ne bo nič, kajti boljše vsiljena pošast, je s tako živimi barvami naslikana na steno, da je ne bo mogoče tako zlepa zbrisati.

Pred par meseci se je sicer govorilo, da bo Rooseveltova administracija priznala Sovjetsko Unijo, v zadnjem času so pa vse tozadavne govornice utihle.

Na milijone ljudi strda kruha, Amerika ima pa toliko žita, da ne ve, kam z njim.

Iz Jugoslavije.

Po nedolžnem obsojen išče svojo pravico.

Let 1924 je bil v Pažarevu obsojen na 20 let ječe Sava Gjorgjevič iz Poljan, ki je imel v svoji domači vasi malo trgovino in je bil zapleten v razbojniški zločin blizu Požareva. Maskirani razbojniki so v neki hiši ubili gospodinjico, njenega moža in nekega otroka in ko so jih izsledili, so izpovedali, da jih je k zločinu nagovoril stari Sava. Priče so izpovedale in tudi Sava sam je prostodušno priznal, da sa bila dva razbojnika še zvečer pred zločinom v njegovi trgovini in da je oba še pogostil z vinom, ker je istega dne obhajal svojo krstno slavo.

Po daljši razpravi sta bila dva razbojnika obsojena na smrt, Sava pa na 20-letno ječo. Pozneje so enega razbojnika pomilostili, drugi pa je pod vislicami izpovedal, da je stari Sava nedolžen. Proces proti starcu je bil naposled obnovljen, in ko je revež že šest let preživel v kaznilnici, je bil spoznan za nedolžnega, ker se je izkazalo, da so ga zločinci obdolžili iz maščevalnosti, ker ni hotel pričati v njihovo korist.

V dobi, ko je bil Sava obsojen in potem oproščen, je veljal še stari kazenski zakon, a ta nima določila glede gmočnih odškodnin za one, ki so bili po nedolžnem obsojeni. Mož, ki je star že 63 let in fizično popolnoma stari, je po obsojbi izgubil vse svoje premoženje, ki je bilo prodano na dražbi za povrnitev sodniških stroškov.

Dasi imajo po novem kazenskem zakonu po nedolžnem obsojenju tudi pravico do gmočne odškodnine, so bile doslej vse prošnje nesrečnega starca zavrnjene, ker spada pač njegova zadeva še pod nekdanji kazenski zakon. Stari Sava je prišel sedaj v Beograd in predložil svojo prošnjo za odškodnino najvišjemu sodišču.

Italijanski fašizem v Jugoslaviji.

Ker je že minil prvi štirideski tečaj letovanja inozemskih italijanskih fašističnih mladincev v Italiji, so se te dni udeležniki tega prvega tečaja vrnili v svoje domače kraje. Na njihovo mesto pa sedaj prihajajo drugi. Poročila v fašističnih listih o tem vračanju in prihajanju so zelo skromna, zlasti pa še kar se tiče fašističnih mladincev iz jug. države, tako da se zdi, kakor bi se sedaj hotelo nekako skrivati, kar se je prej, pa tudi tedaj, razkrilo le nehoti. Tako ni v nobenem fašističnem listu niti najmanjše omenbe o vrnitvi vseh onih beograjskih, ljubljanskih, sušakskih, sarajevskih in dalmatinskih "bali", "malih Italijanov" in "avangardistov", o katerih se je prej poročalo, da so potovali v to ali ono fašistovsko letovišče. Edina reška "La Vedetta d'Italia" je javljala, da se je vrnilo 15 "italijanskih dečkov, ki prebivajo v o. nem delu Drenovega, ki je pripadel Jugoslaviji". Drenovo je vas nad Reko na desni strani Rečine in je torej jugoslovanski del te vasi tudi gnezdo italijanskega fašizma.

Značilno za reški list je dejstvo, da je ob tej priliki gnusobno napadel jug. obmejne straže, češ, da so strahovito ozmerjali, preiskali in sirovo pretepili otroke, katere so potem prisilili, da so prenesli na drugo stran meje, kar so prinesli s seboj, namreč čepice in neke fotografije.

Koliko je resnice na tem beskanju reškega lista, ki je seveda

izkoristil to priliko, da je udaril po "jugoslovanski omiki" in "sirovi duševnosti", si je lahko misliti in še tem bolj, ko si ni težko predstavljati, kako so se predzno, pač v smislu vzgoje v fašističnem letovišču, ponašali ti drenovski paglavci, ko so se jug. straže in cariniki, namesto da bi bili iz zivalne fašistične čepice in fotografije enostavno zaplenili, zahtevali samo, da jih vrnejo na o. no stran meje. Reški list pa je vključ temu toliko nesramen, da celo zahteva, da naj bi jug. oblasti obžalovale postopek obmejne straže in carinikov ter — "kaznovale krivce". "Malim napadenem pa z ljubeznijo izreka sožalje vsa Reka, to se pravi: vsa Italija". — Kaj bi se neki zgodilo primorskemu slovenskemu otroku, če bi ga fašistična obmejna milica zalotila na pr. s sokolsko čepico na glavi? Kaj njemu in kaj vseh njegovi rodbini? —

Kar se tiče novega fašističnega letovanjskega tečaja, je poročal tržaški "Il Piccolo": "11. in 12. avgusta je prispelo več dečkov s Sušaka, namenjenih v Pescaro, in iz Dubrovnika, namenjenih v Cortina d'Ampezzo". List pravi, da je vseh skupaj šlo skozi Trst dostoj nad 300 italijanske mladine, moške in ženske. Ker od drugod pač ne vodi pot skozi Trst, so bili vsi ti pač iz — jugoslavije, kar je še tem bolj gotovo, ko list zamočuje kraje, iz katerih so prišli. Na drugem mestu pa javlja list, da so oni "dečki s Sušaka — italijanski avangardisti", torej pripravniki za fašistično milicijo in članstvo fašija, "katerim so tržaški tavariki in meščani, ki so se zbrali na postaji, priredili prisrčno manifestacijo".

Naposled so skoraj vsi fašistični listi objavili vest z datumom 12. avgusta, da so prispeli v Ancono (Jakin) "iz Sarajeva avangardisti tamošnjega fašija", namenjeni v Pescaro, in da so bili "silno navdušeni" ("animati da altissimo entusiasmo"). — Če je bilo doslej kaj dvoma, je moral sedaj popolnoma izginiti: v Sarajevu obstoji italijanski "fascio" in ravno tako na Sušaku. Brez "fašija" ni "avangardistov".

Pri zdravniku umrl.

Neki zagrebški zdravnik je iz svojih ordinacijskih prostorov obvestil policijo, da je pri njem nenadoma umrl neki neznanec. K zdravniku je bila odposlana komisija, ki je ugotovila, da je pri zdravniku umrl veletrgovce Roman Dalowicz iz Bukovine. Bil je v spremstvu svoje hčere in sina na potovanju po Jugoslaviji. Ker je imel srčno napako, se je zglašil pri zdravniku. Med ordinacijo ga je zadela kap in ji je takoj podlegel.

Samomor ruskega emigranta.

13. avgusta dopoldne se je ustretil v Beogradu slušatelj tehničke Fjodor Zdor, star 25 let. Poginjal si je kroglo v usta in je obležal na mestu mrtve. Njegovi prijatelji pripovedujejo, da ga je mučilo hudo domotožje in to bo najbrž vzrok, da je šel v smrt.

BOLGARIJA IN VZHODNI PAKT

Sofijski "Mir" objavlja senzacionalni članek uglednega starega državnika Mihajla Madžarova. V tem članku se bavi z vzhodnim paktom, v katerem da mora biti tudi Bolgarija. V zvezi s to kombinacijo, se Madžarov posebno zadržava pri tajni konferenci, ki jo je v Sofiji sklicalo zunanje ministrstvo radi proučitve bolgarske zunanje politike, posebno pa še takozvanega vzhodnega pakta, ki je bil zaključen v Londonu na inicijativno Sovjetske Rusije. Madžarov naglašja, da so se podatki o tej tajni seji mogli zvedeti šele iz inozemstva. Podrobneje poročilo je o njej prinesel "Berliner Tagblatt" in njegovo podrobno poročilo o tej konferenci dosedaj še ni bilo demantirano na merodajnih mestih. Po teh poročilih je glavni vzrok, da je ostala Bolgarija osamljena celo od svojih najintimnejših prijateljev ta, da ima v Rimu zaključen pakt predvsem cilj, da se izvrši revizija mirovnih pogojev. Bolgarski politiki, ki so se udeležili te konference, so zvedeli, da ima pakt nalogo, da revidira meje, določene v nenilskih mirovni pogodbi, so verjeli besedam odgovornih ministrov in sprejeli različno izjavo, kakor pa, da bi tudi Bolgarija stopila v vzhodni pakt.

Po pisanju "Berliner Tagblatta" se Bolgarija ponovno nahaja v položaju, v katerem je že bila leta 1913 in 1915, ko se je istaklo olgo obotavljala in se predolgo vzdrlžala, da se priključi enemu od dveh močnih blokov. Zadeva se je končala s porazom Bolgarie. Pri tem je nastalo tudi vsesplošno neznanje. Madžarov pravi, da se on, ki je obvečen o poteku mednarodne politike, posebno one, ki jo določa pakt četvorice, čutidi, ko vidi, da se je na sami konferenci verjelo, da ima ta pakt značaj in cilj teritorialnih sprememb v mirovni pogodbi. Resnica je popolnoma nasprotna, namreč, da se skozi deset let ne bodo delali prav nobeni poskusi za spremembo teritorialnega položaja v Evropi. Brez tega izrecnega pogoja Francija ne bi bila podpisala pakta, Poljska in države Male zveze pa so pozvale odnosne države, da pridejo same in da si vzamejo zemljo, katero želijo. To je žalostna resnica in zato ne bi bilo potrebno, da se goljufa javnost z netočnimi poročili, ker obstoja resnična nevarnost za njih bodočnost.

Mi se ne zanašamo toliko na okolnost, da hoče ostati Bolgarija za vedno ali pa vsaj za dolgo časa izolirana od svojih najbližnjih in daljnjih sosedov, kolikor na okolnost, da ona verjame, da bo kmalu prišlo do teritorialne revizije mirovni pogojev.

Ni manj značilno ni odkritje "Berliner Tagblatta", da bo Mušanov počakal na prihod turškega zunanega ministra Ruždi beja v Berlin, kar bi se moralo zgoditi v septembru, da bi se pojasnil mednarodni položaj v srednji Evropi. Do tega bo moralo priti tem bolj, ker je Titulescu hotel priti v Sofijo, kjer bi dal inicijativno za ustvaritev balkanskega Locarna. Madžarov posebno poudarja, da so se vsi navzoči na konferenci na zu. ministrstvu v Sofiji, izvzemši nekega rusofila, iz-

javili za predlog, da Bolgarija istakto vstopi v vzhodni pakt. Nekateri od prisotnih so šli še dalje in podčrtali tezo, da je princip: Balkan balkanskim narodom nenustvarljiv. Večina se je na konferenci izjavila proti ideji trgovinsko diplomatskih odnosov s Sovjetsko Rusijo, Stališče, ki ga je zavzel na konferenci Mušanov, je bilo isto, kakor ga je večkrat ponovil tudi Goembes, da ne podpisuje nobenega pakta, dokler se ne ugotovi zahtevam njegove države.

Mi smo želeli, pravi Madžarov, da se ne smatrajo za točno vsa poročila berlinskih listov, ker bi se Bolgarija in Madžarska morali odrediti sporazumu z drugimi državami. Toda dosedaj se ni pojavil demanti in smatram radi tega gornje poročilo za popolnoma točno. Je samo ena razlika z madžarsko politiko, a ta je da bomo čakali do jeseni, ko pride Ruždi bej, da nas seznanji s svojim načrtom za neki svoj črnomoški pakt in neki svoj balkanski Locarno in da lahko posreduje med nami in našimi sosedi.

V ČOLNU ČEZ ATLANTIK

Chicago, Ill., 1. septembra. — Brata Hans in Harold Hamran sta v čolnu, ki sta ga sama naredila in ki je dolg 25 čevljev, 9 širok ter 3 in pol čevlja globok, prišla iz Norveške v Chicago na svetovno razstavo. Iz Kristiansena na Norveškem sta se odpeljala 29. maja ter sta pred nekaj dnevi prispela v Chicago.

PREMAJHNA JEČA

Canton, Ill., 1. septembra. — Mestna ječa v Cantonu ima prostora samo za dva. Župan je v veliki zadregi, ko je obsodil osem dečkov na šest dni zapore, kar so ukradli watermelon. Slednje je odločil, da bodo kazni predsedali zaporedoma po dva in dva.

POTRES NA KITAJSKEM

Šanghaj, Kitajska, 31. avgusta. Poročila iz province Szečvana naznanjajo, da je pri potresu 25. avgusta izgubila 100 ljudi življenje in je bilo porušeni mnogo hiš.

FILIPINCI HOČEJO OTOKE

Manila, Filipini, 1. septembra. Voditelj večine v filipinskem senatu, senator Elpidio Quirino, je predlagal resolucijo, po kateri zahteva filipinska vlada deset otokov, za katere se potegujeta Francija in Japonska. Resolucija priporoča odbor 8 članov, ki naj zastopajo filipinsko stališče.

DAROV.

Za nesrečno družino Joe Rostoharja v Worcester, N. Y., je nabral Mr. Mike Urek \$125. Darovali so po 50c: Neimovan, Mary Stine; po 25c: Gabriel Tassotti.

SLUŽKINJE DOBE DELO.

Newyorška mestna posredovalnica ima na razpolago več služb za služkinje. Vprašajte za Mr. Franka Ulricha. Službe preskrbe brezplačno. City Free Employment Agency, 59 Leonard St., New York City.

Tudi v spalnico me je nesel firbec. Vse lepo in vse olrajt.

Višnjevega ptiča pa še nimava — je rekla Reza, nekoliko strmežljivo, pa sem jo potolažil, češ, da tudi to še pride in da se marsikdo postavlja z njim, ki ga ni v polni meri zaslužil.

Med prijetnim kramljanjem sta me pozdravila tudi Frank in Stanko, visokorasa in močarska fant, ter Dorothy, ki se je izza zadnjega leta razvila že v pravo gospodično. Da, otroci rasejo.

Kaj se čudiš, draga in krepostna čitateljica? Da, uganila si: — Frank, Stanko in Dorothy so njihovi otroci. O, največji bo star že štirindvajset let. V tem pa ni nič nenavadnega in nič pregrešnega.

Pozabil sem namreč povedati, da poroka, ki sta jo imela Frank in Reza, Masle v začetku letošnjega avgusta, ni bila navadna in vsakdanja poroka, pa pač srečna.

Bog ju živi še dolgo let!

Peter Zgaga

V MISLIH PRI NOVOPOROČENCIH.

Ej, to bile priprave. Začele so se kmalu potem, ko sem se lani poslovil.

Tedaj je Frank pljunil v roko ter začel predelovati svoj že itak lepi dom. Prav nič mu ni bilo pogodi in govore. Sklenil je vse preurediti. Za pomagata si je izbral prijatelja, ki ni samo prijatelj, ampak se tudi za Prijatelja piše ter je iz lepe Ribniške doline doma. In delata sta in cimprala, da jima je pot eurkoma lil po obrazu. Sama sreča, da je bila dobro založena klet blizu, v kateri pa nista nič prenejala, ampak samo izpraznila semintam kako posodo. In če bi bilo po Prijatelju volji, bi bilo praznine znatno več.

Saj bosta vse narobe obrnila — je nekoliko sitnarila nevesta Reza, mislila si je pa: — No, pa naj delata, če ju je volja, saj dedci takolaitako niso za nobeno drugo reč.

Dobro se ji pa le zdelo, ko je dom, v katerem bo gospodinjila, dobival od dne do dne lepše in veličastnejše lice.

Spomladi je bilo vse gotovo: poroč, kopanica, vse sobe preurejene, vse ko da bi človek iz skatlice vzel. Na visoki skali nad prepadom, po katerem vozi Lehigh Valley železnica, se dviguje krasna in prenovljena domačija, izza katere je razgled po vsej dolini. Tam bosta preživela novoporočena dolgo vrsto let svojega srečnega zakonskega življenja.

Zelala sta, da bi bila poroka brez vsakega hrupa in šuma, brez godca, plesa in zdravice, toda prijatelji so jima prekrizali račune. Priredili so jima oheet, kakoršne menda ne pomeni slovenski Little Falls. Ne na duete, na stotine se jih je zbralo. Vabila nista nikogar — tudi mene ne — prišli so pa vsi nepričakovano — le jaz sem v New Yorku ostal. Nihče me ni obvestil prej, da je bilo vse končano. Pravijo, da je po toči prepozno zvoniti, jaz sem jo pa nazvalje temu prizvonil ter prišel, četudi le v mislih voščil vso srečo. Ko sem 14. avgusta zvedel, da je bila par dni prej poroka, sem se hotel takoj podati na pot, pa sem se premislil, češ, počakaj, Zgaga, par tednov, in malo miru jima privoščil, da se nekoliko uletita, ter eno in drugo reč.

Prav lepo sta me sprejela in v zadregi zahvalila za čestitke.

— Še par tednov bi bil moral počakati — mi je šinila misel v glavo — preveč sta se zaljubljena in vidi se jima, da ni še konec sladkosti eukreno-medenih noči. Frank je ves anladeniški in ne izgleda kot da bi že pred vojno prišel v to deželo. Gospa Reza je vesela in korajžna in vse tako kaže, da ji prija sveti zakonski stan. Zelo sta ponosna na obilico darov, ki sta jih dobila, in na čestitke, ki so prihajale od vseh strani. Dobro in odkritosrečno prijateljstvo je tisto, kar v teh časih še nekaj zaleže. No, Franku in Rezi ne manjka prijateljev.

Ko sem od pozdravljanja prišel nekoliko k sapi in ko sem si po dolgi in naporni vožnji privlekel dušo, ki je že skoro silila iz mene, sem v svoji veliki radovednosti vse pretaknil po obnovljeni domačiji, vse pregledal in se nisem mogel načuditi vsestranskim izboljšanjem in modernim napravam.

Tudi v spalnico me je nesel firbec. Vse lepo in vse olrajt.

Višnjevega ptiča pa še nimava — je rekla Reza, nekoliko strmežljivo, pa sem jo potolažil, češ, da tudi to še pride in da se marsikdo postavlja z njim, ki ga ni v polni meri zaslužil.

Med prijetnim kramljanjem sta me pozdravila tudi Frank in Stanko, visokorasa in močarska fant, ter Dorothy, ki se je izza zadnjega leta razvila že v pravo gospodično. Da, otroci rasejo.

Kaj se čudiš, draga in krepostna čitateljica? Da, uganila si: — Frank, Stanko in Dorothy so njihovi otroci. O, največji bo star že štirindvajset let. V tem pa ni nič nenavadnega in nič pregrešnega.

Pozabil sem namreč povedati, da poroka, ki sta jo imela Frank in Reza, Masle v začetku letošnjega avgusta, ni bila navadna in vsakdanja poroka, pa pač srečna.

Bog ju živi še dolgo let!

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	\$ 4.40	Lir 100	\$ 8.50
Din 300	\$ 6.50	Lir 200	\$16.50
Din 400	\$ 8.55	Lir 300	\$24.75
Din 500	\$ 10.60	Lir 400	\$32.80
Din 1000	\$ 21.00	Lir 500	\$41.00
Din 5000	\$103.25	Lir 1000	\$81.50

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah dovoljume še boljše pogoje. IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH
Za izplačilo \$5.00 morate poslati

Prejemnik goti v starem kraju izplačilo v dolarjih. Najna nakazila izvršujemo po Cable Letter za pristojbino \$1.— SLOVENIC PUBLISHING COMPANY "Glas Naroda" 216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

"GLAS NARODA"

zopet pošiljamo v domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje sorodnike ali prijatelje, to lahko stori. Naročnina za stari kraj stane \$7. V Italijo lista ne pošiljamo.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,
ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

Gospa REGINA Roman iz življenja:

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

21

In Tom zopet nadaljuje:
— Zapustil sem dom, sem popravil najpotrebnejše stvari, samo nekaj perila in eno obleko in sem se odpeljal k sestri moje matere, gospe Tiers. Po smrti svojega moža je imela majhno pokojnico in je živela skromno, toda brezskrbno na svojem majhnem domu.

Očeta nisem več videl; služabniku sem naročil naj mu pove, naj mi sporoči k teti Greti, ako mi ima še kaj povedati. Teti sem povedal, kaj se je zgodilo, in po vsej moči me je tolažila. Tudi teta ni mogla verjeti, da bi mogel kaj ukrasti. Nemir za mojo mater je bil vedno večji in naslednje jutro sem prosil, naj gre na dom moje očeta in pogleda, kako je z mojo materjo.

Teta je tudi odpotovala, toda komaj je odšla, ko pride poslanec mojega očeta in mi prinese pismo. To pismo vam hočem pokazati — nosim ga vedno s seboj.

S tresočimi rokami odpre Tom še enkrat usnjato vrečko in vzame pismo, na katerem je bilo mogoče videti, da je bilo že mnogo krat v rokah. Pismo se je glasilo:

"Tomažu Reinerju!

Tvoja mati je sinoči umrla; podlegla je štrčni kapi, kmalu potem, ko sem imel z njo še kratek razgovor. Nočem se izgovarjati vsake krivde nad tem žalostnim dogodkom — zelo sem obžaloval, da sem jo udaril in sem se ji zato sinoči opravičil. Bilo je prvič, da sem položil roko na tvojo mater in Ti veš, da si Ti sam in Ti edini kriv vsega tega. Kakor si se upal mene udariti, tako si se tudi upal mene okraštiti. Da je Tvoja mati v slepi ljubezni do Tebe obdolžila Kurta, da mi je iz moje pisalne mize ukradel dvatisoč mark, ji odpustim, da je svojo strežnico Kristino napotila, da je krivično pričala, samo da bi od Tebe odvalila vsako krivdo. Toda cela ta zarota je bila za mene preveč pozorna. To bi si vidva mogla prihraniti. Saj si vendar moral natančno vedeti, kje je ostal denar, ki si ga vzel meni. In tako si poleg tatvine tudi kriv smrti svoje matere. Razburjenje jo je ubilo. Ker si se pa dejansko lotil tudi mene, preneha med nama vsaka skupnost, kakor sem Ti že včeraj povedal. Tvoje dolgovce hočem se poplačati, potem pa je za vedno konec. Imam samo enega sina, katerega je ime Kurt. Tebe ne maram več videti.

Herman Reiner."

Valter in Regina sta to pismo brala skupno in nato pomilovalno pogledata Toma Reinerja. Nekaj je bilo v njem, da sta mu morala vrjeti vsako besedo. Tom zopet spravi pismo. Nato pa s prijatno razburjenostjo nadaljuje:

— Kako sem prebil prihodnje dni, tega ne vem več. Pomisliti morate, da mi je bila moja mati vse; bila je edini človek, ki me je ljubil, ki je veroval v mene. Da me je moj oče zavrgel, na mene v onih dneh ni napravilo posebnega utisa. Vse je izginilo pod bolečino za mojo mater. Skoro lahko mi je bilo pri sreči, da mi ni bilo treba srečati očeta in brata, kajti mogoče se ne bi mogel obvladati. Da sem bil nedolžen nad smrtjo moje matere, sem vedel, kakor bi tudi rajši umrl, kot pa očetu vzel denar. Odkar sem odšel od doma, sem mnogokrat stal pred velikim pomanjkanjem, stradal sem, bil sem lačen, toda nikdar mi ni prišlo na misel, da bi se ubranil lakote s tatvino. So stvari, katerih po svoji pameti ne morem storiti in mislim, da mora tudi za tatu biti človek rojen.

Teta Greta se je vrnila šele čez dva dni, potrta vsled smrti svoje edine sestre. Navzlic temu je storila vse, kar je mogla storiti, da me je potolažila. Kristina je prišla s teto, kajti Kurt jo je takoj po materini smrti odločil, ker ga je zatožila. Plačal ji je za četrt leta. Kristina je sveto prisegla, da je videla Kurta, ko se je spazil iz očetove sobe. Od tedaj naprej je teta obdržala Kristino; bila je vesela, da je imela zvesto služkinjo, ki je že služila pri njenih starih. Kristina nam je še pripovedovala, da matere ni nikdar zapustila, kakor sem ji naročil, toda pozneje je prišel oče in jo je poslal iz sobe, ker je hotel sam govoriti s svojo ženo. Pri njej je bil komaj četrt ure in ko se je Kristino nato zopet vrnila v sobo, je mati ležala v globoki omedlevici. Do popolne zavesti ni nikdar več prišla in je dihala zelo težko in nato je ponoči umrla, ne da bi se rekla kako besedo.

Ne vem, kaj je moj oče imel govoriti z materjo, toda prav gotovo jo je ta razgovor zopet tako razburil, da se je takoj nato onesvestila. In tako jo je našla Kristina. Poklicala je očeta, ako je videla, da je mrtva in mu je to povedala. Moj oče je prebledel in šel z njo. Ko so bili v hiši vsi pokonci, je prišel Kurt, ki je odvedel očeta in mu pri tem rekel: — Kakor so stvari sedaj, je najboljšje tako. — Pol ure nato je Kurt poklical Kristino in ji sporočil, da je odločena. Kristina mu odgovori: — Dovolite mi samo, da gospo položim na mrtvaški oder; nikdo drugi ne sme tega storiti in nikdo drugi, kot jaz, se je ne sme dotakniti. — In ko je prišla moja teta, je našla Kristino pri tem, ko ji je izkazala svoje zadnje delo ljubezni.

Teta mi je tudi povedala, da je mati dala Kristini briljantno vratno verigo, da jo proda, da mi bi mogla dati denar, da bi poplačal svoj dolg. Ni imela dovolj denarja na razpolago in seveda očeta ni hotela prositi za. Teta je rekla Kristini, naj veržico vrne očetu in mu naj tudi pove, kako je prišla do nje. Kajti, ker je prišla moja mati na posestvo kot revno dekle, je dobila ves nakit od mojega očeta.

Ako mojemu očetu ni prišlo nikdar na misel, da mi ni bilo treba ukrasti denarja, da bi poplačal svoj dolg, ker mi je mati hotela pomagati, ali pa mi je Kurt na svoj način celo zadevo razložil, tega ne vem. Ko je bila moja mati tretji dan pokopana, sem bil s teto Greto na pokopališču. Tam sem stal očetu in bratu zadnjikrat nasproti. Izpogovorili nismo niti besede. Očeta sem resno pogledal, toda svoj pogled je obrnil stran. Ko smo se vrnili k moji teti, smo se posvetovali kaj naj bi začel. Da nisem več mogel dalje v šolo, mi je bilo jasno, kajti bil sem brez vsakih sredstev. Tudi zelo slabi so bili izgledi, da bi postal kak kmetovalec, ko nisem imel denarja. Teta si je od svoje pokojnine mogla v nekaj letih prihraniti samo tisočpetsto mark. In to mi je drage volje ponudila. Povedala mi je, da je bratranec njenega pokojnega moža kot mlad mož odpotoval v južno nemško Afriko in je imel srečo. Rekla mi je, da ima tam veliko farmo in da ji je pred kratkim pisal, da mu gre zelo dobro in da samo potrebuje dobrega oskrbnika, ker bi zelo rad zopet prišel domov.

Ne vem, kako mi je naenkrat prišla misel, da bi šel v Afriko. Toda v vsakem mladem človeku menda tiči malo pustolovščine, poleg tega pa tudi nisem imel mnogo izbire, da bi si napravil življenje. Zdelo se mi je, da je lažje trpeti v tujini, kot doma, ko sem vedno sedel pri polnih loncih. In tako sem se naglo odločil, da grem v Afriko in se obrnem na bratranca svojega strica.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Slovenije.

Velik požar v Lescah.

16. avgusta zjutraj, kmalu po 7. uri je nastal v Lescah velik požar, ki je uničil dvojce poslopji posestnice Ivane Legatove in napravil škodo za okoli 150.000 dinarjev. Domači so bili baš pri zajtrku, ko so zajeli ognjeni plameni hlev. Živino so odpeljali brž na prosto, vse ostalo pa je postalo žrtev neusmiljenega divjajočega rdečega petelina. Ogromni oblaki dima, ki so se valili daleč po radovljiškem okraju, so opozarjali okolice na silovit ogenj v Lescah. Oglasil se je plat zvona, gasilci so prihitali od vseh strani, da pomagajo in rešijo, kar se reši. Njihovo delo ni bilo lahko, kajti gospodarski poslopji sta bili založeni do vrha s senom, slamo in žitom, deloma neomlačnim. Tako je imel ogenj kaj lahkega dela. Za hlevom je pričel goriti še skedenj, v nevarnosti je pa bila tudi stanovanjska hiša, ki so jo komaj otehi.

Reševalna dela je znatno oviralo pomanjkanje vode, ki so jo morali zajemati iz rodnjakov, ti pa so bili seveda hitro prazni. Z velikimi plameni je gorelo skoro vso uro, potem šele je uspelo gasilecem ogenj omejiti in ga ugasiti, da ni več ogrožal okolice. Hlev in skedenj, ki sta bila oba zidana in krita s cementno opeko, sta postala žrtev ognja, ki je uničil vse. Zgoreli so tudi poljedelski stroji, edino zovaze so pravočasno spravili na varno. Kako je ogenj nastal, ni znano. Domnevajo vse mogoče. Škoda je krila le deloma zavarovalnino.

BELGIJA BO UTRDILA MEJO

Bruselj, Belgija, 1. septembra. Belgija bo v kratkem pričela utrjevati svojo mejo proti Nemčiji.

GROZEN UMOR OTROKA

Iz Afrike poročajo tale zanimiv slučaj: Dva pastirja sta se zabavala na paši z metanjem kopja. Eden izmed pastirjev je zagnal kopje tako nesrečno, da se je odbilo ob bližnje drevo, spremenilo smer in zadelo njegovega tovariša, tako nesrečno za uho, da je dobil globoko rano, za katero je nesrečni deček čez štiri dni umrl. Njegov tovariš je v strahu zbežal v puščavo, pa so ga njegovi rojaki ujeli in ga gnali pred sodišče najstarejših v plemenu. To sodišče je dečka obsodilo na veliko odkupnino, ki je pa ubogi pastir ni mogel plačati. Zato so mu ukazali, da mora izvršiti samomor tako, da se obesi. Ko se je deček brcnil, ga je zbor najstarejših zgrabil, ga s silo odvedel do bližnjega drevesa, mu vel, da mora splezati nanj, pritrditi vrv na vejo in z drevesa skočiti v smrtno zanko. Deček se je nasilju pokoril, a sodišče v Kenji je sedaj ves zbor najstarejših obsodilo na dve do tri leta težke ječe.

PO MOŽU SE JE VRGLA

V neko mlekarno v olomuški okolici so dne 2. avgusta vlomili neznan storilec in odnesli za 5000 Kč presnega masla in sira. Orožniki so zvedeli, da ima vdova po vlomilskem kralju Gruntu, ki se je lani v ječi obesil, velike zaloge presnega masla. Odpeljali so se z avtomobilom na njen dom. Ko se je avtomobil ustavil pred hišo, je planila Gruntova ven, zasedla kolo in pobegnila. Dohiteli so jo in po hudem boju prijeli. V njeni hiši so našli v hlevu in v slami večje množine presnega masla, enako pri njenem bratu, venadr oba tajita vsako tatvino.

BOLNE UTRUJENE IN ZA- STRUPLJENE KOVINE

Na splošno je malo znano, da morejo kovine oboleti, se utruditi in celo zastrupiti. In vendar je tako.

Poglejmo na pr. orgelske pisčali po starih cerkvah in cinaste umetnine po muzejih. Tam moremo na kovinah pogosto opaziti nekatere bradavičaste mehurje, iz katerih se usiplje siv prah; ti mehurji se polagoma razširijo po vsej kovini, ki slednjič vsa razpade v siv prah. Kositar teh predmetov je bil obolel za takimeno vano cinovo kugo. Znanstvene raziskave so ugotovile, da moremo kositrno kugo vseskozi primerjati z naležljivo boleznijo; ko so zdravemu delu kovine vepili prah okuženega dela, so se v 2 do 3 tednih tudi na njem pokazali značilni bulasti izrastki kositrne kuge.

Kakor je pa podobnost s kugo na živih bitjih velika, temelji kovinska kuga vendarle na docela drugačne dogajanje. Nekatere kovine nahajamo namreč v dvoji ali več med seboj različnih oblikah (vzrok je različen položaj atomov). Za primer naj navedemo samo ogljik, ki se more uledežiti (kristalizirati), kakor si-vočrn, kovinsko blešč-š grafit ali pa tudi kakor brezbarven, prozoren diamant. Tudi cin nastopa v različnih oblikah in sicer kakor kovina ali pa kakor siv nekovinski prah, v katerega se izpremeni po kugi. Vzrok kositrove kuge so dognali v tem, ker je bila kovina dalj časa izpostavljena nizkim temperaturam, kakor se to dogaja na pr. po nezakurjenih cerkvah in muzejih. Tako, da bi mogli pri cinovi kugi govoriti celo o prehladu.

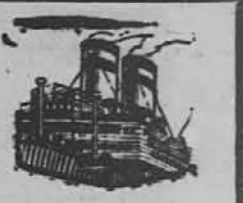
Tudi utrujenost kovin so v zadnjih letih veliko raziskovali, ne da bi mogli doslej odkriti temelj-

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE



V JUGOSLAVIJO

Preko Havre

NA HITREM EKSPRESNEM PARNIKU

ILE DE FRANCE

23. SEPTEMBRA

14. Oktobra — 4. Novembra

PARIS

29. Septembra — 20. Oktobra

CHAMPLAIN

20. Septembra — 11. Novembra

NIZKE CENE DO VSEH DELOV

JUGOSLAVIJE

Za pojasnila in potne liste vprašajte naše pooblašene agente

French Line

19 STATE STREET, NEW YORK



SHIPPING
NEWS

5. septembra: Ile de France v Havre
Statendam v Boulogne

6. septembra: Aquitania v Cherbourg
New York v Hamburg

8. septembra: Olympic v Cherbourg

9. septembra: Paris v Havre
Vulcania v Trst
Volendam v Boulogne
Europa v Bremen

13. septembra: Lafayette v Havre
Manhattan v Havre
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg

15. septembra: Rotterdam v Boulogne
Majestic v Cherbourg

16. septembra: Rex v Genoa
Bremen v Bremen

18. septembra: Reliance v Hamburg

20. septembra: Champlain v Havre

21. septembra: Aquitania v Cherbourg

23. septembra: Saturnia v Trst
Ile de France v Havre
Veendam v Boulogne

26. septembra: Europa v Bremen
Statendam v Boulogne

27. septembra: Washington v Havre
Mauretania v Cherbourg
Deutschland v Hamburg

29. septembra: Paris v Havre
Olympic v Cherbourg

30. septembra: Conte di Savoia v Genoa

2. oktobra: Resolute v Hamburg

4. oktobra: New York v Hamburg
Bremen v Bremen
Berengaria v Cherbourg

5. oktobra: Majestic v Cherbourg

7. oktobra: Milwaukee v Hamburg
Volendam v Boulogne
Augustus v Trst
Lafayette v Havre

11. oktobra: Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre
Aquitania v Cherbourg

12. oktobra: Europa v Bremen

13. oktobra: Rotterdam v Boulogne

14. oktobra: Rex v Genoa
Ile de France v Havre

18. oktobra: Hamburg v Hamburg

20. oktobra: Bremen v Bremen
Statendam v Boulogne
Olympic v Cherbourg
Paris v Havre

21. oktobra: St. Louis v Hamburg
Vulcania v Trst

25. oktobra: Deutschland v Hamburg
Washington v Havre
Berengaria v Cherbourg

27. oktobra: Majestic v Cherbourg

28. oktobra: Europa v Bremen
Volendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa

1. novembra: New York v Hamburg
Aquitania v Cherbourg

4. novembra: Volendam v Boulogne
Saturnia v Trst
Ile de France v Havre

7. novembra: Bremen v Bremen

8. novembra: Albert Ballin v Hamburg
Manhattan v Havre

10. novembra: Rotterdam v Boulogne

11. novembra: Milwaukee v Hamburg
Rex v Genoa
Champlain v Havre

15. novembra: Hamburg v Hamburg
Pres. Roosevelt v Havre
Berengaria v Cherbourg

17. novembra: Statendam v Boulogne
Paris v Havre

18. novembra: Augustus v Genoa

22. novembra: Deutschland v Hamburg
Washington v Havre
Aquitania v Cherbourg

25. novembra: Europa v Bremen
Veendam v Boulogne
Conte di Savoia v Genoa
Ile de France v Havre

29. novembra: New York v Hamburg
Pres. Harding v Havre

... SKUPNA ... POTOVANJA in cene vožnji:

FRENCH LINE:

"ILE DE FRANCE" preko Havre

5. SEPTEMBRA . \$101.23 \$182.00

23. SEPTEMBRA

"PARIS" preko Havre

9. SEPTEMBRA \$ 99.23 \$178.50

"CHAMPLAIN" preko Havre

20. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

ITALIAN LINE:

"VULCANIA" v Trst

9. SEPTEMBRA . \$ 97.50 \$171.50

"SATURNIA" v Trst

23. SEPTEMBRA

"REX" preko Genoa

16. SEPTEMBRA . \$109.50 \$185.50

"Conte de SAVOIE" preko Genoa

2. SEPTEMBRA

30. SEPTEMBRA

CUNARD LINE:

"AQUTANIA" pr. Cherbourg

6. SEPTEMBRA . \$102.34 \$182.00

"BERENGARIA" pr. Cherbourg

13. SEPTEMBRA \$ 91.73 \$171.50

21. SEPTEMBRA

HAMBURG-AMERICAN LINE:

"ALBERT BALLIN" pr. Hamburg

13. SEPTEMBRA . \$ 91.73 \$171.50

"DEUTSCHLAND" pr. Hamburg

27. SEPTEMBRA

NORTH GERMAN LLOYD:

"EUROPA" preko Cherbourg

9. SEPTEMBRA \$104.84 \$185.50

26. SEPTEMBRA

"BREMEN" preko Cherbourg

16. SEPTEMBRA

Kdor se je odločil za potovanje v stari kraj to leto, naj se takoj prihlasi in preskrbeli bomo vse potrebno, da bo udobno in brez vseh skrbi potoval.

PIŠITE ŠE DANES NA:

Slovenic Publishing Company

TRAVEL BUREAU

216 West 18th Street

New York, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA

JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berilo

(ENGLISH SLOVENE READER)

Stane samo

\$2.—

Narodite ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

216 West 18th Street

New York City

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"